

Zīlītes Latvijā

Sagatavoja Agnese Neija

2016.gads

Ziemā pie putnu barotavām visbiežāk ir sastopamas dažādu sugu zīlītes. Tāpēc šajā nodarbībā iepazīsimies ar zīlītēm, kas ir sastopamas pie mūsu putnu barotavām.

Zīlītes ir nelieli dziedātājputni ar samērā īsu, bet spēcīgu knābi. Pārsvarā nometnieces, bet mēdz arī migrēt, it īpaši jaunie putni. Latvijā visizplatītākās ir sešas zīlīšu sugas.

Lielā zīlīte

4.

Meža zīlīte

5.

Zilzīlīte

Cekulzīlīte

Purva zīlīte

Pelēkā zīlīte

Lielā zīlīte

Lielākā no visām zīlītēm un biežāk sastopamākā.

Ķermeņa garums ir 14 cm.

Svars 16 - 25 grami.

Spārnu platums lidojumā ir 22 - 25cm.

Tai ir melna galva un balti vaigi.

Krūtis
un vēders dzeltens, pār
kuru stiepjas melna
svītra.

Mugura lielajai zīlītei ir
olīvzaļa.

15.

Spārni tēraudzili, tumši, ar baltu
šķērsvītru. Arī aste tai ir
tēraudzila.

16.

17.

Barojas ar dažādiem kukaiņiem un to kāpuriem. Labprāt arī ēd dažādas sēkliņas un ogas.

18

DabasDati.lv

Bēlga Bērziņa

Ziemas laikā, lai izdzīvotu, tā kļūst samērā plēsīga un agresīva pret citiem nelieliem putniņiem un spēj tos noknābt, lai ar tiem barotos.

19

DabasDati.lv

Sandis Laime

Pie putnu barotavām labprāt knābā speķīti.

Lielā zīlīte ligzdo koku dobumos, putnu būrīšos un citās apslēptās vietās, piemēram, žogu metāla stabos vai pastkastītēs. Ligzda lielajai zīlītei veidota no dzīvnieku vilnas, sausas zāles un sūnām.

Olas lielā zīlīte apsedz ar sūnām, padarot tās neredzamas citiem putniem.

21.

Aprīļa beigās izdēj 5 līdz 13 oliņas. Mazuļi ligzdu pamet maija beigās vai jūnija sākumā.

Zīlītes mēdz perēt pat divas vai trīs reizes sezonā. Otrajā reizē parasti mēdz būt mazāk oliņas.

23.

Lielās zīlītes ir sastopamas gandrīz visur – mežos, parkos, pilsētās.

Meža zīlīte.

Vismazākā no zīlītēm.

Galva melna ar baltiem laukumiem uz vaigiem un pakauša.

Mugura un aste zilganpelēka.

Vēderpuse gaiši bēšīga, jauniem putnie putni ar dzeltenīgāku nokrāsu.

Spārnu segspalvas ar baltiem galiem, kas kopā
veido divas baltas šķērsvītras.

Pārtiek no kukaiņiem un to
kāpuriem.

Ziemā ļoti labprāt ēd skujukoku
sēklas.

Reizēm ir sastopamas arī pie
putnu barotavām.

Ligzdo gan dabīgos, gan dzeņa kaltos
dobumos, labprāt arī putnu būrīšos

Aprīlī izdēj 8 līdz 10 oliņas. Mazie
putnēni izšķiļas maija beigās. Perē 1
līdz 2 reizes gadā.

Meža zīlīte dzīvo egļu mežos vai jauktu koku mežā, kurā ir egles.

Zilzīlīte

Zilzīlīte ir ļoti bieži sastopama nometnieku putnu suga arī Latvijā.

37. Zilzīlīte ir maza izmēra zīlīte ar tievu un īsu knābīti. Ķermeņa garums 11—12 cm, svars 7,5—14,7 g.

No citu sugu zīlītēm atšķirama pēc spilgti zilās galvas augšdaļas, kas kontrastē ar zīlītēm raksturīgajiem baltajiem vaigiem.

39.

Arī sejas zīmējumu veido nevis melnas spalvas kā parastākajai lielajai zīlītei, bet

38.

Spārni, aste un pakausis zilgani,
mugura olīvzaļa.

Vēders dzeltens ar
nelielu tumšu joslu.

Knābis melns, kājas pelēkas.

Barojas ar kukaiņiem un to kāpuriem, ziemā mēdz ēst sēkliņas. Biežs viesis pie putnu barotavas.

Zilzīlīte ligzdo lapu koku un jauktos mežos, parkos, dārzos, kapsētās un dažādos apstādījumos. Ligzda veidota no smalkas sausas zāles, dzīvnieku vilnas un sūnām. Olas līdzīgas lielās zīlītes olām, tikai mazākas. Aprīlī izdēj 6–13 olas. Pirmie mazuļi no ligzdas izlido maija beigās, jūnija sākums. Bieži perē divas reizes gadā.

Zilzīlīte ir sastopama mežos, parkos, dārzos, kapsētās.
Rudeņos un ziemās bieži niedrēm aizaugušās vietās
un krūmos pie ūdeņiem.

Kā zilzīlīte
pluņčājas!

Cekulzīlīte – mēdz dēvēt par zīlīšu panku, jo viņai ir skaists cekuliņš. Latvijā ligzdojoša nometniece. Neliela, ļoti kustīga zīlīte.

Uz galvas raibumots cekuls, galvas sānos melni balts ornaments.

Mugurpuse pelēcīgi brūna, vēderpuse gaiša.

Pārtiek no kukaiņiem, to olām, kāpuriem, zirnekļiem, kā arī no skuju koku un citu augu sēklām. Barību pārsvarā meklē koku galotnēs un zaros. Salīdzinoši reti, bet sastopama arī pie putnu barotavām.

Ligzdo koku dobumos. Reizēm pašas izkaļ tos.
Oliņas mēdz dēt arī būrīšos.

Aprīļa vidū-maijā mātīte izdēj 7-10 olas. Perē 15 līdz 17 dienas. Pēc izšķilšanās mazie putnēni ligzdā pavada aptuveni 21 dienu.

Ligzdas pamatā sūnas un ķērpji, zirnekļu kokoni, izklāta ar dzīvnieku vilnu.

Latvijā sastopama visā teritorijā, bieži, diezgan lielā skaitā, gan vasarā, gan ziemā, galvenokārt, skuju koku un jauktos mežos. Īpaši priežu-egļu un priežu audzēs. Sastopama samērā bieži .

Purva zīlīte – Latvijā parasta ligzdotāja un nometniece.

Mugurpuse vienmērīgi brūngani
pelēka.

Vēderpuse un vaigi netīri balti.

Galvas virsa un zods spīdīgi melna.

Pārtiek no kukaiņiem, to kāpuriem un augu sēklām. Bieži sastopama pie putnu barotavām.

64.

65.

Ligzdu taisa lapu koku dobumos parasti 0,6-2,5m augstumā. Dobumus pati nekaļ. Nereti aizņem arī būrīšus. Ligzdas ārējā slānī ir zaļās sūnas ar dzīvnieku matu un zirnekļu tīmekļu piejaukumu.

Aprīļa beigās izdēj 7-10 olas. Perī 1 līdz 2 reizes.

Dzīvo lapu koku un jauktos mežos, parkos un dārzos, arī apdzīvotās vietās,
mēdz apmesties arī ezeru un upju krūmājos.

Pelēkā zīlīte – ļoti līdzīga purva zīlītei. Pat pieredzējuši putnu pazinēji mēdz viņas jaukt. Viņām ir neliela atšķirība, kuru var ieraudzīt tikai ļoti tuvu apskatot. Tēpēc arī purva zīlīti mēdz dēvēt par pelēko zīlīti. Taču tiek uzskatīts, ka purva zīlīti var sastapt biežāk nekā pelēko zīlīti.

Šai zīlītei ir brūngani pelēcīga
mugura.

Gaiši pelēcīgi vaigi un vēders.

Galvas virsa un rīkle matēti melna, melnums uz rīkles izplūdis, dažkārt sniedzas pat lūdz guzai.

Spārnu lidspalvu ārmalas baltas un veido uz spārna bālu joslu, kas labi redzama tikai tuvumā.

Pārtiek no dažādiem kukaiņiem un to kāpuriem, ēd dažādas augu sēklas.

Ligzdu taisa koku dobumos satrunējušos stumbeņos vai nolūzušos kokos ar iztrunējušu vidu, ne visai augstu virs zemes. Mātīte pati izkaļ dobumu. Ligzdu taisa tikai mātīte. Ligzdas pamatā ir koksnes gabaliņi, lūki un vilna.

Aprīļa beigās izdēj 5 līdz 10 oliņas. Sezonā var perēt 1 līdz 2 reizes.

Ligzdošanas laikā sastopama dažādu tipu mitros mežos, rudenos un ziemā var sastapt arī citur.

Paldies, ka biji
uzmanīgs!

Foto ņemti no:

1. <http://www.poga.lv/photos/ainakk/sets/set:22468/photo:884695/>
2. <http://www.zveriem.lv/raksti/veseliba/bariba/skrien-zilite-gar-loga-ruti>
3. <http://www.redzet.lv/code/D-017-10/view/Z%C4%ABl%C4%ABtes>
4. <http://www.selgasfoto.lv/?level=picture&id=11828>
5. <http://ornitofaunistika.com/lvp/perate.htm>
6. <http://www.fotoblog.lv/rep/3754?cid=16892>
7. <http://ornitofaunistika.com/lvp/lopcri.htm>
8. <http://www.selgasfoto.lv/?level=picture&id=7977>
9. <http://ornitofaunistika.com/lvp/poemon.htm>
10. http://www.naturephoto-cz.com/liela-zilite-picture_lv-18931.html
11. <http://dabasdati.lv/lv/image/ee97312965edbe993b2b0ea342c3369a/14787/>
12. <http://www.videsvestis.lv/content.asp?ID=126&what=2>
13. <http://www.dabasdati.lv/lv/image/j4pij5j10q411js5oka1sd9cg5/26880/>
14. https://www.youtube.com/watch?v=cN_hr39mO4E
15. <http://foto.delfi.lv/picture/979690/>
16. <http://foto.delfi.lv/picture/1033990/>
17. <http://www.selgasfoto.lv/?level=picture&id=874>
18. <http://dabasdati.lv/lv/observation/j4pij5j10q411js5oka1sd9cg5/>
19. <https://macitiesbiologiju.wordpress.com/2013/01/02/putni-pie-barotavam-noteicejs/>
20. <https://www.youtube.com/watch?v=-6LyatYNpeE>
21. https://lv.wikipedia.org/wiki/Liel%C4%81_z%C4%ABl%C4%ABte
22. http://dziedava.lv/daba/izveleta_daba.php?ftips1=29&fdzv=266

23. http://www.naturephoto-cz.com/liela-zilite-picture_lv-23603.html
24. <https://gatisvil.wordpress.com/2014/01/19/parus-major/>
25. <https://gatisvil.wordpress.com/2014/01/19/parus-major/parus-major/>
26. <http://ornitofaunistika.com/lvp/perate.htm>
27. <http://www.selgasfoto.lv/?level=picture&id=10995>
28. <http://ornitofaunistika.com/lvp/perate.htm>
29. <http://www.selgasfoto.lv/?level=picture&id=10999>
30. <http://www.selgasfoto.lv/?level=picture&id=11005>
31. http://ainars.net/idutgallery/Meza%20zilite--periparus_ater_m.jpg.html
32. <https://gatisvil.wordpress.com/2013/12/02/parus-ater/parus-ater/>
33. <https://gatisvil.wordpress.com/tag/herrerillo-capuchino/>
34. <http://www.redzet.lv/code/D-0254-08>
35. <http://ornitofaunistika.com/lvp/perate.htm>
36. <http://dabasdati.lv/lv/image/7iap9eengftehnsd1u8vqgf1u4/69060/>
37. http://www.naturephoto-cz.com/zilzilite-picture_lv-19385.html
38. <http://foto.delfi.lv/picture/999204/>
39. <http://www.selgasfoto.lv/?level=album&id=59&mode=slideshow>
40. <http://www.dabasdati.lv/lv/image/5fdd8b1e2fbbed7534371aa618dd6eb91/7820/>
41. <http://www.dabasdati.lv/lv/image/5fdd8b1e2fbbed7534371aa618dd6eb91/7820/>
42. <http://www.fotografet.lv/photos/newest/39326>
43. <http://dabasdati.lv/lv/image/232ff044d207e262936754a7cb7a36c9/742/>
44. <http://ornitofaunistika.com/lvp/cyacae.htm>
45. <http://www.wikiwand.com/fi/Sinitiainen>

46. http://www.krusttevs.com/raksti/galerijas/foto/5356-dienas_foto_zilzilites_rita_vanna
47. http://www.krusttevs.com/raksti/galerijas/foto/5356-dienas_foto_zilzilites_rita_vanna
48. http://www.krusttevs.com/raksti/galerijas/foto/5356-dienas_foto_zilzilites_rita_vanna
49. http://www.krusttevs.com/raksti/galerijas/foto/5356-dienas_foto_zilzilites_rita_vanna
50. <http://www.wikiwand.com/fi/Sinitiainen>
51. [http://www.redzet.lv/code/D-007-11/view/Zilz%C4%ABl%C4%ABte_\(Cyanistes_caeruleus\)](http://www.redzet.lv/code/D-007-11/view/Zilz%C4%ABl%C4%ABte_(Cyanistes_caeruleus))
52. <http://www.fotoblog.lv/img/7188/?cid=1027>
53. <https://gatisvil.wordpress.com/tag/herrerillo-capuchino/>
54. <http://dabasdati.lv/lv/image/45a716a1d8433a2f39fa916d3e8df0a9/7980/>
55. <http://ornitofaunistika.com/lvp/lopcri.htm>
57. <http://foto.oho.lv/pic/327985>
58. <http://www.fotografet.lv/photos/newest/38863>
59. <http://ornitofaunistika.com/lvp/lopcri.htm>
60. <http://www.selgasfoto.lv/?level=picture&id=7977>
61. http://www.lob.lv/lv/putni_pie_barotavam.php
62. <http://visiputni.lv/pavasaris-klat/>
63. <http://ornitofaunistika.com/lvp/poepal.htm>
64. <http://www.dabasdati.lv/lv/image/uscm7totvur66a934bapvm9966/26825/>
65. <http://ornitofaunistika.com/lvp/poepal.htm>
66. <http://www.poga.lv/photos/dainis39/photo:168116/>
67. <http://www.selgasfoto.lv/?level=picture&id=7914>
68. <https://gatisvil.wordpress.com/2012/04/09/poecile-montanus/#jp-carousel-1753>

69. <http://ornitofaunistika.com/lvp/poemon.htm>
70. <http://ornitofaunistika.com/lvp/poemon.htm>
71. <https://gatisvil.wordpress.com/2012/04/09/poecile-montanus/>
72. <http://www.selgasfoto.lv/?level=picture&id=7203>
73. <http://www.dabasdati.lv/lv/observation/dff62q776h5jrevkq74otqpjn5/>
74. <http://ornitofaunistika.com/lvp/poemon.htm>
75. <http://www.dabasdati.lv/lv/image/rm5hgt8p9gn9qejq283csma6n2/40807/>
76. <http://foto.oho.lv/pic/1335175>
77. <http://www.poga.lv/photos/gunta08/photo:906125/>

Informācija iegūta no:

- <http://www.videsvestis.lv/content.asp?ID=126&what=2>
- <https://gatisvil.wordpress.com/2012/04/12/lophophanes-cristatus/>
- **<https://gatisvil.wordpress.com/2012/04/08/purva-zilite-parus-palustris-marsh-tit/>**
- https://lv.wikipedia.org/wiki/Z%C4%AB%C4%AB%C5%A1u_dzimta
- <http://www.dabasdati.lv/site/img/pub/1/2/127/1352885456.pdf>